

Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА ОДЕЉЕЊЕ ЗА
НАДЗОР НАД ДЕЛАТНОШЋУ ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА

СЕКТОР ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА У СРБИЈИ

Извештај за прво тромесечје 2025. године

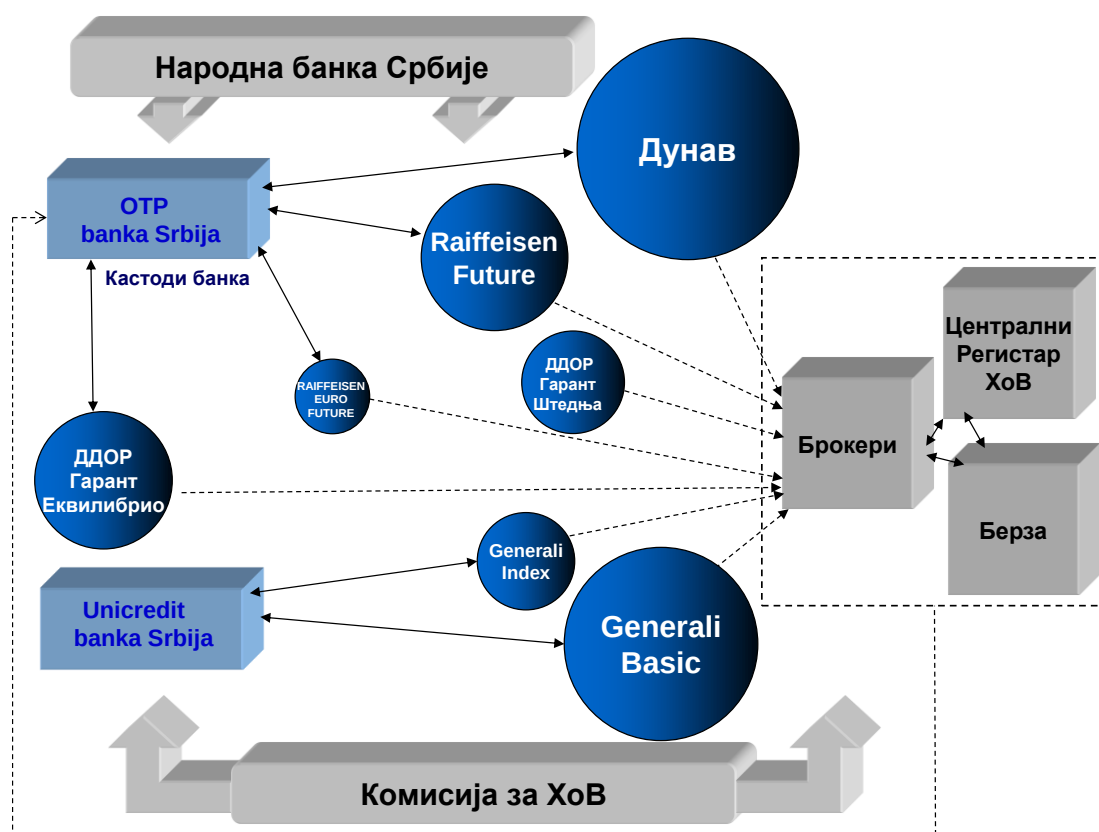
Садржај:

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова	3
2. Нето имовина добровољних пензијских фондова	4
3. Структура имовине добровољних пензијских фондова	4
4. Принос од улагања.....	6
5. Накнаде друштава за управљање.....	6
6. Обим трговања хартијама од вредности и трансакциони трошкови.....	7
7. Број и структура корисника	8
8. Уплате, исплате и пренос средстава.....	10

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На тржишту добровољних пензијских фондова, на крају првог тромесечја 2025. године пословала су четири друштва за управљање, која су управљала имовином седам добровољних пензијских фондова, две кастоди банке, пет банака посредника и једно друштво за осигурање посредник.¹

Слика: Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На крају првог тромесечја 2025. године, у друштвима за управљање било је запослено 135 лица, што је за три запослена више него на крају 2024. године.

Народна банка Србије, на основу положеног стручног испита и испуњених осталих прописаних услова, издаје дозволу за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова (агенти продаје). На крају првог тромесечја 2025. године није било издавања нових дозвола за обављање послова агента продаје, те је број дозвола остао исти као у претходном тромесечју (укупно 1.173).²

Друштва за управљање, банке и друштва за осигурање као посредници могу ангажовати агенте продаје. На крају првог тромесечја 2025. године друштва за управљање ангажовала су 116 агената продаје, банке посредници – 630, а друштво за осигурање посредник – 82 агента продаје.

¹ Raiffeisen banka a.d. Beograd, OTP banka Srbija a.d. Novi Sad, NLB Komercijalna banka a.d. Beograd, Addiko Banka a.d. Beograd и AIK Banka a.d. Beograd, као и Акционарско друштво за осигурање „ДДОР Нови Сад” Нови Сад.

² Стручни испит за стицање дозволе за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова организује се два пута годишње, по правилу, у мају и децембру.

2. Нето имовина добровољних пензијских фондова

Нето имовина фондова на крају првог тромесечја 2025. године износила је 61,8 милијарди динара и већа је за 0,2% у односу на претходно тромесечје. На промену вредности нето имовине утичу нето уплате доприноса³ у фондове, исплате средстава из фондова и добит коју фондови остварују од улагања. У првом тромесечју 2025. године укупне нето уплате износили су 1,2 милијарде динара, док су чланови који испуњавају прописане услове повукли 675,3 милиона динара.

На крају првог тромесечја 2025. године нето имовина фондова износила је 61,8 милијарди динара.

Нето имовина у сектору на крају периода
(у млрд RSD)

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. Т1
28,9	32,8	36,2	40,2	45,2	47,0	49,1	48,2	53,8	61,7	61,8

Извор: Народна банка Србије.

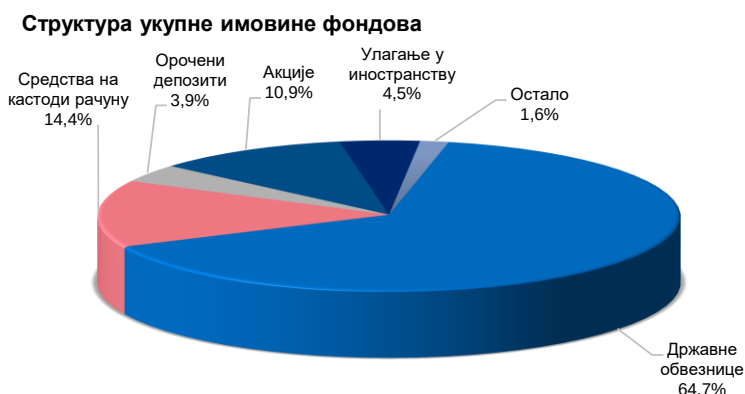
Тржишна концентрација у сектору⁴ на крају првог тромесечја 2025. године, мерена Херфиндал–Хиршмановим индексом, износила је 2.746 поена, што указује и даље на високу концентрацију на тржишту добровољних пензијских фондова.

Ако се фондови посматрају према висини нето имовине фонда у односу на висину нето имовине сектора, три највећа фонда заједно остварују тржишно учешће од 81%, док највећи фонд има удео од 41%.

3. Структура имовине добровољних пензијских фондова

На крају првог тромесечја 2025. године структура улагања имовине фондова незнатно је измењена у односу на претходни период. Највећи удео имале су државне обвезнице, које су чиниле 64,7% укупне имовине, средства на кастоди рачунима – 14,4%, акције домаћих правних лица – 10,9%, орочени депозити код банака – 3,9%, док су улагања у иностранству чинила 4,5% укупне имовине фондова.⁵

Највише средстава уложено је у обвезнице Републике Србије – 64,7%.

Извор: Народна банка Србије.

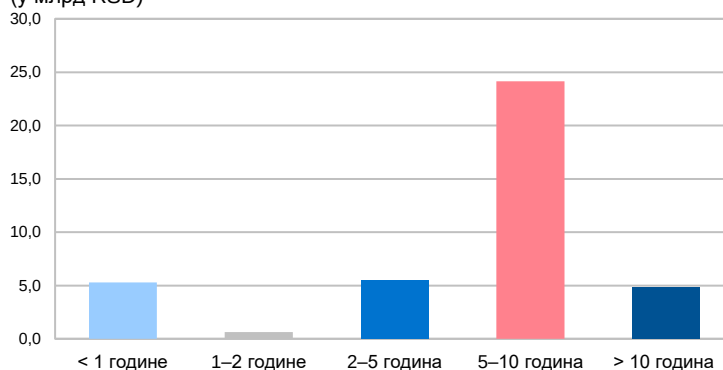
³ Нето уплате доприноса су укупне уплате умањене за накнаду приликом уплате.

⁴ Посматрано према учешћу фондова у укупној нето имовини.

⁵ Остала улагања имовине односе се на инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова, потраживања и корпоративне обвезнице.

Портфолио државних дужничких хартија од вредности (обвезнице Републике Србије) и на крају овог периода задржао је доминантну позицију у укупној имовини фондова, уз повећање учешћа са 62%, колико је износило крајем 2024. године, на 64,7%. У структури државних хартија од вредности обвезнице у домаћој валути учествују са 62%, обвезнице у еврима са 20% и обвезнице у доларима са 18%.

Рочна структура улагања у државне дужничке хартије од вредности
(у млрд RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Рочна структура портфолија државних дужничких хартија од вредности незнатно је измењена у односу на крај 2024. године. На крају првог тромесечја 2025. године 13,1% дужничких хартија од вредности имало је рок доспећа до годину дана, 1,6% од једне до две године, 13,6% од две до пет година, 59,8% од пет до десет година и 12% преко десет година.

Просечна рочност средстава⁶ уложених у државне обвезнице на крају првог тромесечја 2025. године износила је 6,5 година (6,1 година на крају 2024).

Агрегатна изложеност акцијама домаћих правних лица износила је 10,9% укупне имовине фондова и није се знатније мењала у односу на претходни период, када је износила 11,1%.

У првом тромесечју 2025. године поједини фондови наставили су улагање у акције страних правних лица на иностраним берзама, тако да је укупно улагање у акције страних правних лица чинило 4,5% укупне имовине фондова (1,6% на крају 2024).

Валутна структура укупне имовине благо је промењена услед незнатног повећања учешћа валуте долар у укупној имовини у поређењу с крајем 2024. године.

Валутна структура имовине ДПФ
(у %)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. Т1
RSD	87%	87%	86%	87%	87%	86%	86%	85%	78%	71%	70%
EUR	13%	13%	13%	12%	13%	14%	14%	15%	22%	15%	14%
USD	-	-	1%	1%	-	-	-	-	-	14%	16%

Извор: Народна банка Србије.

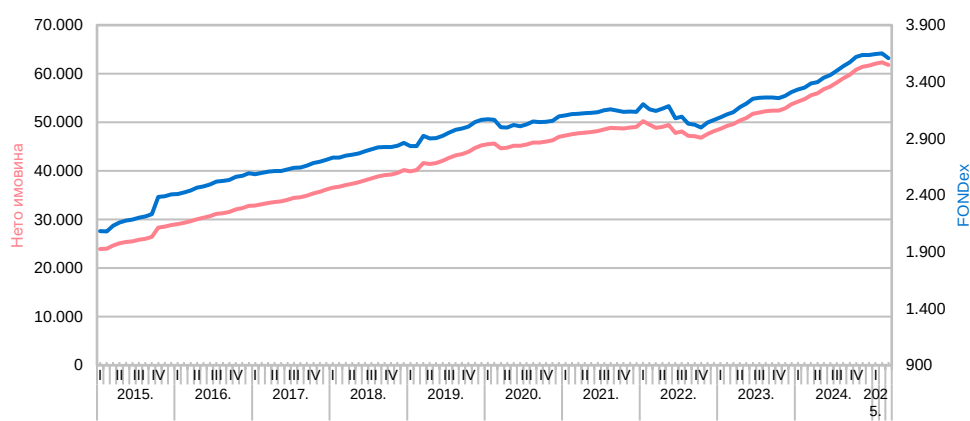
⁶ Рочност хартија пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у државне дужничке хартије од вредности.

4. Принос од улагања

На крају првог тромесечја 2025. године *FONDex*⁷ је достигао вредност од 3.609,48⁸ (3.636,62 на крају 2024). Принос *FONDex*-а, индекса који представља пондерисани просек приноса свих фондова, за последњу годину дана износи 6,6%, за последњих пет година – 3,8%, док принос *FONDex*-а од почетка пословања фондова износи 7,2%.

С обзиром на структуру улагања имовине фонда, на принос утичу: промена вредности државних дужничких хартија од вредности,⁹ промена вредности акција, промена вредности инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова, висина референтне каматне стопе, висине каматних стопа банака и промене курса динара према евр.

Кретање вредности нето имовине и *FONDex*-а
(у млн RSD и јединицама)

Извор: Народна банка Србије.

5. Накнаде друштава за управљање

Сагласно Закону о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, друштво за управљање наплаћује две врсте накнада (накнаду за услуге друштва за управљање и накнаду за пренос рачуна члана фонда) које плаћа члан фонда у складу с правилником о тарифи друштва за управљање. Накнада за услуге друштва за управљање обухвата накнаду приликом уплате пензијског доприноса и накнаду за управљање фондом.

Накнада приликом уплате пензијског доприноса је трошак који члан фонда плаћа као проценат од сваке извршене уплате доприноса и у првом тромесечју 2025. године просечна стопа ове накнаде износила је 2,36% (2,18% у претходном тромесечју). Укупан износ наплаћене накнаде приликом уплате доприноса у првом тромесечју 2025. године износио је 28,4 милиона динара, или 13% укупно наплаћених накнада.

⁷ *FONDex* је индекс који представља кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова на тржишту.

⁸ На дан када је први добровољни пензијски фонд почео с радом, 15. новембра 2006, почетна вредност *FONDex*-а износила је 1.000.

⁹ Пад каматне стопе утиче на раст цене дужничке хартије од вредности, и обрнуто. Цене инструмената дуже рочности осетљивије су на промене каматних стопа.

Накнада за управљање фондом, која се обрачунава по стопи од највише 1,25% годишње од вредности нето имовине добровољног пензијског фонда, обрачунава се свакодневно и садржана је директно у вредности инвестиционе јединице, при чему обрачуната и објављена вредност инвестиционе јединице јесте вредност након одбитка накнаде за управљање фондом. У првом тромесечју 2025. године укупна накнада за управљање фондом износила је 189,4 милиона динара, што представља 87% укупно наплаћених накнада.

Износ наплаћених накнада друштава за управљање
(у млн RSD)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. T1
Накнада приликом уплате	53,0	56,8	61,0	66,3	71,8	76,2	80,9	85,1	94,5	111,4	28,4
Накнада за управљање	514,9	614,4	678,7	474,0	526,7	567,9	599,4	599,0	633,4	715,7	189,4

Извор: Народна банка Србије.

6. Обим трговања хартијама од вредности и трансакциони трошкови

У првом тромесечју 2025. године обим трговања хартијама од вредности који су остварили добровољни пензијски фондови износио је 14,8 милијарди динара, а просечно учешће ових фондова у промету на Београдској берзи у истом периоду износило је 38,7%.

Трговање добровољних пензијских фондова хартијама од вредности
(у млрд RSD)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. T1
Обим промета ХоВ	14,5	11,5	24,2	16,1	48,7	26,3	33,5	11,9	27,9	58,9	14,8
Куповина	7,9	6,4	14,7	9,3	27,1	13,8	18,6	6,0	14,0	30,3	9,7
Београдска берза	0,9	1,1	3,7	2,7	3,2	2,7	1,9	1,6	0,6	1,9	-
Ванберзанско трговање	1,8	1,1	5,8	3,2	16,7	7,6	13,7	2,3	7,5	15,0	1,1
Инострана берза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,8	5,0
Аукције државних ХоВ	5,2	4,2	5,1	3,4	7,1	3,6	3,0	2,1	5,9	7,6	3,5
Продаја	3,6	3,0	7,4	5,5	19,6	11,2	12,0	3,8	11,5	25,6	4,3
Београдска берза	0,5	1,9	2,7	3,2	1,4	3,1	3,7	0,8	1,1	7,7	1,0
Ванберзанско трговање	3,2	1,1	4,7	2,3	18,1	8,1	8,3	3,0	10,3	14,5	0,3
Инострана берза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,4	3,0
Доспеће	2,9	2,1	2,2	1,3	2,1	1,4	3,0	2,1	2,4	3,1	0,7
Однос куповине према продаји и доспећу	1,2	7,5	1,5	1,4	1,3	1,1	1,2	1,0	1,0	1,1	1,9
Учешће у укупном промету на Београдској берзи	6,1%	6,7%	33%	9,4%	5,1%	11,9%	13,5%	6,1%	8,5%	26,3%	38,7%

Извор: Београдска берза и Народна банка Србије.

Трошкови настали у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности у које је уложена имовина фонда (накнаде централног регистра, берзанске накнаде, пореске обавезе), као и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина фонда, наплаћују се из имовине добровољног пензијског фонда. Остали непоменути трошкови наплаћују се из имовине друштва за управљање.

Укупан износ трансакционих трошкова у првом тромесечју 2025. године износио је 6,5 милиона динара (као и у претходном тромесечју), при чему су највећи удео у укупним трансакционим трошковима имале брокерске и берзанске накнаде.

Преглед трансакционих трошкова
(у млн RSD)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. T1
Укупно	5,6	7,3	10,5	8,3	17,2	10,3	4,8	5,9	6,2	19,2	6,5
Брокерске накнаде	1,3	2,3	4,4	3,0	8,0	3,7	0,7	1,0	1,5	11,0	4,2
Накнаде кастоди банке	2,0	2,0	1,9	1,8	3,1	2,3	1,6	1,4	2,4	3,3	0,5
Берзанске накнаде	0,8	1,0	1,8	1,3	1,9	1,3	0,5	0,6	0,7	2,9	1,2
Накнаде централног регистра	1,6	2,0	1,8	1,6	3,4	2,2	1,7	2,8	1,7	2,0	0,5
Остали трошкови	-	-	0,6	0,6	0,7	0,9	-	-	-	-	-

Извор: Народна банка Србије.

7. Број и структура корисника

На крају првог тромесечја 2025. године, у фази акумулације¹⁰ налазила су се 226.104 корисника¹¹ (за 439 више него на крају 2024), који имају 313.033 закључена уговора о чланству¹² у добровољним пензијским фондовима (за 824 више него на крају 2024).

Учешће корисника услуга пензијских фондова у укупном броју запослених лица у Републици Србији износи 9,8%.¹³

Број уговора и корисника
(у хиљадама)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. T1
Број уговора	258,1	250,5	253,9	261,7	275,8	279,5	288,7	294,5	304,8	312,2	313,0
Број корисника	190,5	183,6	185,4	192,3	201,6	205,0	210,7	215,5	220,7	225,7	226,1
Удео активних корисника у укупном броју корисника	25,3%	28,5%	33,6%	33,4%	34,4%	35,3%	35,9%	36,5%	36,1%	36,8%	35,2%

Извор: Народна банка Србије.

Износ акумулираних средстава зависи од висине уплата, приноса које остварују фондови, висине накнада и дужине периода акумулације средстава, тако да се с повећањем износа доприноса и периода акумулације средстава, уз приносе које фондови остварују, повећава и износ просечних средстава на индивидуалним рачунима чланова. Просечан износ акумулираних средстава на рачунима чланова (који су до сада најмање једном уплатили допринос) износио је 303,3 хиљаде динара на крају првог тромесечја 2025. године.

Просечан износ акумулираних средстава на крају периода
(у хиљадама RSD)

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. T1
179,4	200,6	219,3	235,8	239,9	257,4	260,0	249,6	271,7	304,5	303,3

Извор: Народна банка Србије.

¹⁰ Чланство у фонду дели се на две фазе – фазу акумулације (период у коме се уплаћују средства) и фазу повлачења средстава (период када члан повлачи акумулирана средства).

¹¹ Број корисника је број особа које су чланови добровољног пензијског фонда (или фондова). Овај број је мањи од броја уговора о чланству, с обзиром на то да знатан број корисника има више од једног закљученог уговора о чланству у истом или у различитим фондовима.

¹² Број уговора о чланству је збир броја индивидуалних уговора о чланству и броја чланова свих пензијских планова.

¹³ Извор броја запослених лица: Народна банка Србије.

На крају првог тромесечја 2025. године број корисника који су чланови два или више фондова износио је 45.666, или 20,2% укупног броја корисника. Структура корисника по полу и износу њихових средстава није се знатно променила у односу на претходне периоде. Већину чине мушкарци, који у укупном броју корисника учествују са 55%.

Број корисника по броју фондова у којима су чланови
(у јединицама)

Број фондова	Број корисника
1	180.438
2	39.449
3	5.855
4	332
5	22
6	6
7	2
Укупно	226.104

Извор: Народна банка Србије.

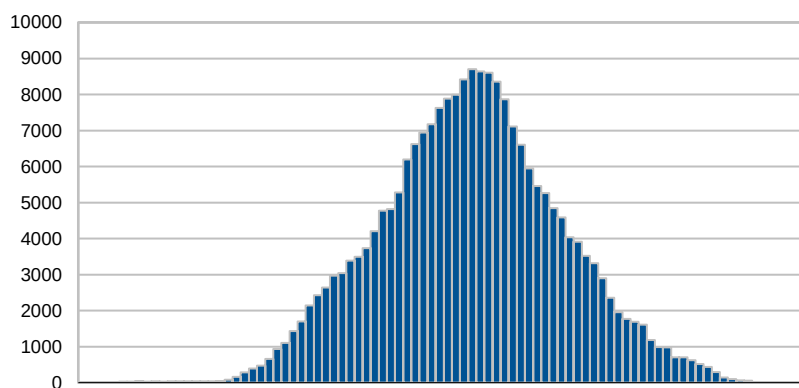
Број корисника по броју закључених уговора о чланству
(у јединицама)

Број уговора	Број корисника
1	161.570
2	49.786
3	9.659
4	3.463
5	1.015
6	394
7	165
8	25
9	12
10	5
11	10
Укупно	226.104

Извор: Народна банка Србије.

Расподела корисника и акумулираних средстава по годинама живота

(у јединицама, односно у RSD)

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+
Број корисника	222	568	11.576	38.374	76.205	64.650	33.964
Износ средстава (млн)	10,92	26,66	911,77	6.005,88	23.160,43	23.677,74	7.096,76
Просечна средства	49.189	46.937	78.764	156.509	303.923	366.245	208.949

Извор: Народна банка Србије.

Просечна старост корисника добровољних пензијских фондова на крају првог тромесечја 2025. године износила је око 48 година (као и на крају 2024), с тим што је највише корисника старости од 40 до 60 година (62,4%). Исто тако, проценат корисника који су старији од 53 године сличан је као у претходним годинама и износи 32,7%, док је проценат корисника старијих од 58 година –19,2%.

8. Уплате, исплате и пренос средстава

Укупан износ нето уплата доприноса у добровољне пензијске фондове у првом тромесечју 2025. године износио је око 1,2 милијарде динара.

У првом тромесечју 2025. године нето уплате доприноса износиле су 1,2 милијарде динара.

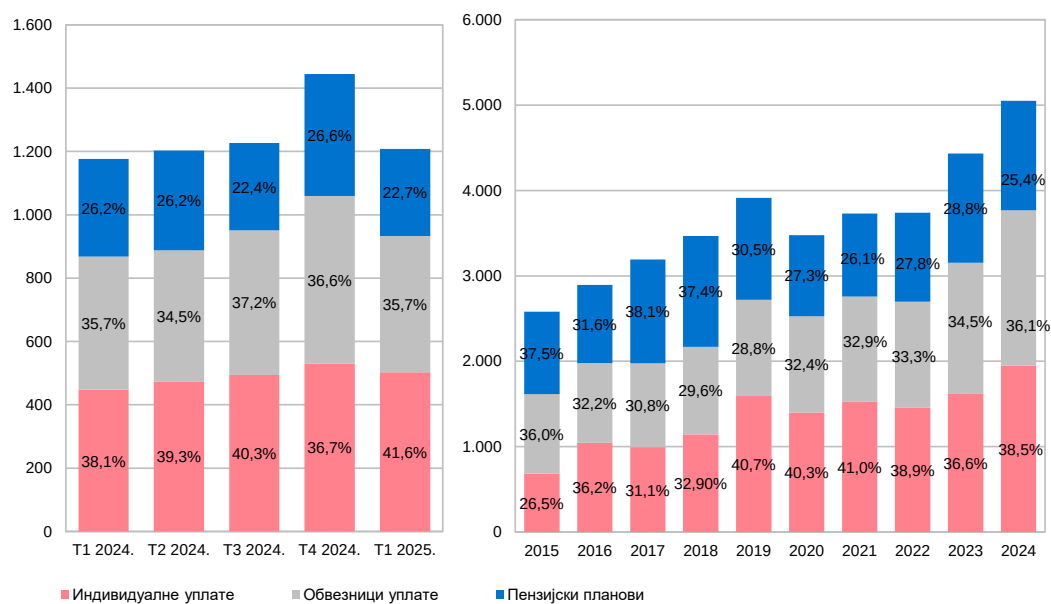
Укупне уплате доприноса у фондове (у млрд RSD)

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. Т1
2,58	2,89	3,19	3,47	3,92	3,48	3,73	3,74	4,43	5,05	1,21

Извор: Народна банка Србије.

У првом тромесечју 2025. године, од укупних уплата доприноса 41,6% односи се на индивидуалне уплате, 35,7% на уплате послодаваца који као обвезници уплате својим запосленима уплаћују доприносе у пензијски фонд и 22,7% на уплате доприноса преко пензијских планова.

Обим и структура укупних уплата доприноса (у млн RSD, односно у %)

Извор: Народна банка Србије.

У првом тромесечју 2025. године порасло је учешће индивидуалних уплата, али је смањено учешћа уплата које реализују послодавци као обвезници уплате за своје запослене, као и уплата организатора пензијског плана у укупним уплатама. Напомињемо да запослени и послодавци могу да остваре уштеде с обзиром на то да се уплата пензијског доприноса у добровољне пензијске фондове из средстава послодавца ослобађа плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање до износа од 8.449 динара по запосленом месечно,¹⁴

¹⁴ На основу одлуке Владе Републике Србије, једном годишње овај износ се усклађује с висином инфлације у претходној години. Од фебруара 2025. године овај износ је 8.449 динара.

као и да се уплате у истом износу које послодавац врши путем административне забране, обуставом и плаћањем из зараде запосленог ослобађају плаћања пореза. Наведене олакшице, које је прописала држава, представљају додатни вид стимулације за запослене и послодавце како би један део издвајања за зараде усмерили ка штедњи у добровољним пензијским фондовима.

Укупан износ исплата средстава члановима који су у првом тромесечју 2025. године испунили прописане услове износио је 675,3 милиона динара.

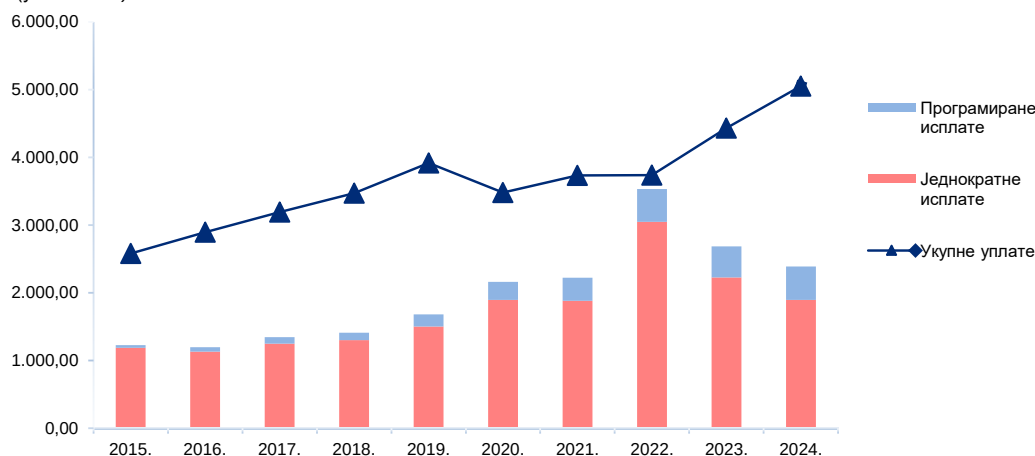
У првом тромесечју 2025. године укупне исплате члановима износиле су 675,3 милиона динара.

Укупне исплате средстава члановима фондова (у млн RSD)

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. Т1
1.226,2	1.195,6	1.342,4	1.412,0	1.679,8	2.159,6	2.223,5	3.530,1	2.685,6	2.386,5	675,3

Извор: Народна банка Србије.

Упоредни преглед годишњих уплата и исплата средстава (у млн RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Једнократне исплате чиниле су 78% укупних исплата, док су програмиране исплате средстава чиниле 22%. С повећањем периода акумулације средстава и суме средстава на рачунима може се очекивати раст удела програмираних исплата и других прописаних начина повлачења (нпр. куповина анuitета).

Трансфери представљају пренос акумулираних средстава члана из једног фонда у други. Члан фонда може пренети део или сва средства, при чему кастоди банци плаћа само стварне трошкове преноса. Укупан износ пренетих средстава у други фонд у првом тромесечју 2025. године износио је 100,1 милион динара.

У првом тромесечју 2025. године трансфери су износили 100,1 милион динара.

Укупни трансфери између фондова
(у млн RSD)

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025. Т1
219,7	267,5	263,0	229,7	210,3	252,6	199,0	748,4	260,0	328,5	100,1

Извор: Народна банка Србије.